

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2664/2019
16.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., против туженог „ОТП Банка Србије“, АД Нови Сад, чији је пуномоћник Енике Вег, адвокат из ..., ради утврђења ништавости решења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2057/18 од 25.03.2019. године, у седници одржаној 16.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2057/18 од 25.03.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 24/17 од 18.05.2018. године, делимично је усвојен тужбени захтев и утврђено да је ништаво решење туженог број ... од ...2015. године о отказу уговора о раду број ... од ...2014. године са анексима, те да је тужиоцу незаконито престао радни однос. Обавезан је тужени да тужиоца врати на рад на радно место сходно стручној спреми и инвалидности и да му тужени призна сва права из радног односа од дана престанка радног односа 23.10.2015. године до дана враћања на рад у року од осам дана од пријема пресуде. Одбијен је тужбени захтев у делу у којем је тужилац тражио да се обавезе тужени да га врати на радно место ... Обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 54.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2057/18 од 25.03.2019. године, одбијене су жалбе странака и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 24/17 од 18.05.2018. године у делу којим је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС, бр.72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Такође у поступку пред другостепеним судом није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП, јер се на ову повреду поступка може указати ревизијом само у случају када другостепени суд отвори расправу и непосредном применом члана 8. ЗПП утврди чињенично стање.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је решењем туженог од 19.10.2015. године отказан уговор о раду од 17.09.2014. године са свим анексима, због престанка потребе за радом запосленог, услед организационих и економских промена код послодавца. У време престанка радног односа тужилац је обављао послове ... у филијали тужене банке у Тужени послодавац је Правилником о систематизацији послова усвојеног 08.10.2015. године, који је у примени осмог дана од објављивања, смањио број извршилаца на радном месту ..., са претходно четири, на три извршиоца. У Филијали у ... је било запослено четири извршиоца на радном месту ... и један извршилац је вишак. Услед малог броја утврђеног вишка запослених у односу на укупан број свих запослених, тужени није био у обавези да доноси Програм решавања вишка. Приликом утврђивања ко ће од четири запослена на радном месту ... у Филијали у ... бити вишак, непосредни руководиоцац је извршио оцењивање ..., па како је тужилац оцењен најнижом оценом, одлучено је да тужиоцу престане радни однос. Основни критеријум за утврђивање вишка запослених су резултати рада који се утврђују на основу образложене оцене непосредног руководиоца запосленог на пословима где долази до смањеног броја извршилаца, заснован на 11 елемената, како је то одређено Одлуком туженог од 08.11.2015. године. Период оцењивања за све извршиоце је био њихов рад од 01.03.2015. године до 13.10.2015. године. Тужилац је, између осталог, једини обављао радњу скенирања евра и долара на специјалном апарату – бројачици, јер је тако било програмски подешено. Због тога је потребно више времена у раду са једним клијентом, јер се посебно скенира сваки апоен, понекад је долазило до застоја, због чега је било потребе да се контактира централа, а тужилац је на ове проблеме у раду указао непосредном руководиоцу. Међутим, тужиоцу је одређена нижа оцена у односу на остале извршиоце, применом 11 елемената за процену резултата рада, с тим што је само један од елемената и то брзина извршавања поверених задатака, био мерљив у односу на рад других запослених, а сви остали елементи су примењивани дискреционом одлуком непосредног руководиоца. Пре отказа као технолошком вишку, тужиоцу је раније решењем од 30.11.2012. године био отказан уговор о раду у Филијали у ..., због повреде радне обавезе, али је у судском поступку утврђено да је тужиоцу незаконито престао радни однос и тужени је морао да тужиоца врати на рад, тако да су 30.05.2017. године, тужени и тужилац закључили анекс уговора о раду на основу ког је тужилац распоређен на радно место „...“, са звањем „самостални ...“

у Филијали ... Тужиоцу је решењем Националне службе за запошљавање од 31.07.2013. године утврђен први степен тешкоћа и препрека у раду које утичу на радну способност и тужилац има статус особе са инвалидитетом која се запошљава под општим условима, а способан је за лакше административне послове уз ограничење од прецизних послова.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су утврдили да је тужиоцу решењем туженог од 19.10.2015. године незаконито престао радни однос.

У конкретном случају, тужени је новом систематизацијом радних места одлучио да је у Филијали у ..., за радно место ... довољно три извршиоца, уместо претходно четири и тужиоцу је престао радни однос као технолошком вишку, јер је непосредни руководиоца тужиочев рад оценио са оценом нижом у односу на остале извршиоце.

По оцени Врховног касационог суда, оцењивање тужиоца није спроведено на објективан начин и због тога је тужиоцу дата најнижа оцена услед чега му је престао радни однос. Пре свега, на смањење оцене тужиоцевог рада од највећег значаја је била ниска оцена у вези брзине извршавања поверених задатака. Међутим, тужилац је у оквиру свог посла имао посебан задатак у односу на остале извршиоце, а то је радња скенирања страних валута (евро и долар). Ову радњу тужилац је обављао на посебном апарату – бројачици, тако што је морао да скенира сваки апоен стране валуте ради спречавања пријема фалсификованих новчаница. Поступак скенирања је знатно успоравао тужиочев рад у односу на остале извршиоце и о томе је тужилац обавестио непосредног руководиоца. Остали критеријуми за оцену рада нису били мерљиви и били су дискреционо право руководиоца. Одлуке руководиоца у вези рада запослених суд није овлашћен да процењује, али у склопу осталих елемената, утврђено је да тужиочев рад није објективно оцењен, јер из образложења сваког појединачног елемента за оцењивање не може да се утврди зашто је управо тужилац оцењен нижом оценом у односу на остале извршиоце. Приликом оцењивања тужиоцевог рада критеријуми су примењени произвољно и недовољно образложено. Како је тужиоцу престао радни однос зато што тужени послодавац није правилно применио критеријуме за оцењивање тужиоцевог рада, то је решење о престанку радног односа као вишку запослених незаконито, јер нису били испуњени услови прописани чланом 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, за отказ од стране послодавца. Имајући у виду да је тужиоцу незаконито престао радни однос, тужени је у обавези да тужиоца врати на рад, на основу члана 191. став 1. Закона о раду.

Стога су неосновани ревизијски наводи да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право.

У ревизији се указује да нижестепени судови нису ценили правну природу уговора о раду од 17.09.2014. године, када су утврдили да овим уговором није заснован радни однос. Тачно је да је овај акт насловљен као уговор о раду у којем је наведено да се тужилац 23.09.2013. године вратио на рад код туженог послодавца, на основу решења управног органа – Министарства рада, запошљавања и социјалне политике од 16.08.2013. године, којим је одложено извршење решења послодавца од 30.11.2012. године о отказу уговора о раду до доношења правноснажне одлуке суда, те да се овим уговором не заснива

радни однос између запосленог и послодавца, већ се уређују међусобна права, обавезе и одговорности. Међутим, оцена правне природе није од утицаја на одлуку о законитости решења којим је тужиоцу престао радни однос као технолошком вишку, што је предмет спора у овој парници, јер је за незаконитост отказа по овом основу довољна чињеница што тужени послодавац није на законит и објективан начин оценио тужиочев рад, што значи да су критеријуми за утврђење вишка запослених неправилно примењени, због чега је и утврђено да је тужиоцу незаконито престао радни однос.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић